

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoPom/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7822200226
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7822200226.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a členiek senátu JUDr. Denisy Novotnej Mlinárscikovej a JUDr. Agnesy Hricovej vo veci starostlivosti súdu o maloletého H. R. nar. XX.XX.XXXX dieťa rodičov H. R. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v K. na B. XXXX/X zastúpenej JUDr. Máriou Ďurajovou advokátkou so sídlom v Rožňave na Námestí 1. mája 11 a K. R. nar. X.X.XXXX bývajúceho v K. na B. XXXX/X zastúpeného JUDr. Františkom Hadušovským advokátom so sídlom v Rožňave Cyrila a Metoda 2 na návrh Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava o nariadenie neodkladného opatrenia o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava z 27.1.2022 č.k. 12PPOm/1/2022-22 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie súdu prvej inštancie.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením nariadil neodkladné opatrenie, v zmysle ktorého maloletého H. R. dočasne zveril do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky U. Z. s tým, že uznesenie je predbežne vykonateľné dňom jeho vyhotovenia. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava v návrhu uviedol, že maloletý pochádza z manželstva rodičov K. R. a H. R.. Manželstvo bolo rozsudkom Okresného súdu v Rožňave sp. zn. 5P/80/2014 rozvedené a maloletý ako aj jeho súrodenci J., nar. XX. XX. XXXX a K., nar. XX. XX. XXXX boli na čas po rozvoze zverení do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na ich výživu po 250,- Eur na J., a po 120,- Eur na mal. H. a K.. Upravený bol aj styk maloletých detí so starou matkou U. Z. rozsudkom sp. zn. 7P/91/2017-86 zo dňa 08.03.2018. Mimosúdnou dohodou rodičov sa upravil styk otca s maloletými deťmi na Referáte poradensko-psychologických služieb v Rožňave a to tak, že maloleté deti H. a K. sú v starostlivosti otca každý druhý týždeň v mesiaci. Dospelý syn J. opustil domácnosť matky asi pred dvomi rokmi, zamestnal sa, odišiel bývať do spoločného bytu rodičov, neskôr aj uvedený byt opustil a odišiel za prácou do Bratislavy. Aktuálne aj syn J. je v Rožňave z dôvodu dlhodobej PN a zdržiava sa prevažnú časť dňa u starej matky U. Z.. Dňa 25. 01. 2022 sa po vyučovaní dostavil maloletý H. na ÚPSVaR v Rožňave, OSPODaSK v sprievode svojho dospelého brata J. a uviedol, že odmieta ísť domov ku svojej matke, lebo sa jej bojí a vzťah s matkou je natoľko narušený, že psychicky túto situáciu ďalej nezvláda. Zamestnanec úradu, ktorý túto informáciu prijal kontaktoval telefonicky kolízneho opatrovníka, ktorý sa v tom čase zúčastňoval súdneho pojednávania vo veci určenia výživného práve v konaní jeho rodičov. Telefonicky sa dohodli, že maloletý v sprievode svojho brata sa dostavia priamo na súd, kde boli prítomní obaja rodičia. Po príchode na súd kolízny opatrovník na chodbe previedol pohovor s maloletým H., ktorý zopakoval, že za žiadnych okolností nechce ísť k matke, nechce ju vidieť, ani sa s ňou rozprávať. Dieťa plakalo, vzlykalo a navonok sa triaslo. Na otázku kolízneho opatrovníka, čo sa stalo uviedlo, že matka naňho kričala, zavrela ho do izby, zakázala prístup k PC a žiadala od neho, aby sa učilo samé,

ale on potreboval s učením pomôcť a matka mu v tom nepomohla, dala mu aj facky. Na škole prebehla klasifikačná porada, kde mal zakrúžkované štyri trojky. Občas sa bojí aj matkinho priateľa, ale najmä matky. Na otázku kolízneho opatrovníka, čo by si želalo dieťa povedať, že by chcelo ísť ku svojej starej matke. Kolízny opatrovník v pojednávacej miestnosti oboznámil rodičov so vzniknutou situáciou a žiadal prítomných rodičov, aby v danom momente rešpektovali želanie syna a snažili sa o zmiernenie napätia. Následne matka išla na chodbu za maloletým, dieťa sa však vrhlo do náručia svojho staršieho brata a odmietalo s matkou komunikovať. Po ukončení pojednávania došlo k menšej výmene názorov medzi prítomnými, ale rešpektovalo sa želanie maloletého, ktorý v sprievode brata odišiel ku svojej starej matke s tým, že na ďalší deň ráno sa dostavia všetci na ÚPSVaR v Rožňave, kde sa za prítomnosti psychológa Mgr. L. R. situácia vyhodnotí a prijmú sa adekvátne opatrenia. Dňa 27.01.2021 sa na ÚPSVaR v Rožňave SPOD a SK vykonal pohovor za prítomnosti matky, otca, maloletého H., dospelého syna J. a starej matky U. Z.. Kolízny opatrovník požiadal psychológa referátu poradensko psychologických služieb, aby previedol pohovor s maloletým H. osobitne, aby dieťa dostalo psychologickú pomoc vo vzniknutej napätej situácii, taktiež žiadal, aby psychológ po pohovore s maloletým zaujal stanovisko akú formu intervencie si vzniknutá situácia vyžaduje. Počas pohovoru maloletého so psychológom kolízny opatrovník viedol pohovor s rodičmi ako aj s dospelým súrodencom J.. Kolízny opatrovník žiadal prítomných, aby sa nateraz pokúsili prijať želanie maloletého na určitý čas, kým sa situácia upokojí, že rodina môže dostať pomoc vo forme odporúčania na vykonávanie opatrení SPOD a SK zamestnancami Centra pre deti a rodinu Dobšiná. Matka nesúhlasila s postupom úradu, resp. ťažko prijala navrhovaný postup, uvádzala, že u nich bolo všetko v poriadku, že žiadne zmeny v prežívaní maloletého H. nespozorovala, hlavne nie také závažné zmeny, ktoré by si vyžadovali odbornú pomoc. Vzniknuté problémy pripisovala povahovým črtám maloletého, ktorý je lenivejší ako jeho brat, inklinuje skôr k virtuálnemu svetu než k realite, nechce sa dobrovoľne učiť, donútiť ho k tomu vedela len vo forme zákazu mobilu, či výpočtovej techniky, kde deti mali hrať hry. Akékoľvek iné nedorozumenia neuvádzala. Obvinila prítomného otca ako aj svojho dospelého syna, že za vzniknutú situáciu sú zodpovední oni, že to bolo všetko pripravené a zohrané proti nej, za jej chrbtom pričom ona o tom nevedela. Vzájomne sa prítomní viackrát obviňovali z klamstiev, taktiež J. sa niekoľkokrát na adresu matky vyjadril hanlivo. Počas rozhovoru sa dostavila aj stará matka detí, ktorá uviedla, že súhlasí s tým, aby v prípade potreby prevzala osobnú starostlivosť o maloletého. Následne sa dostavil aj psychológ, ktorý ukončil rozhovor s maloletým a uviedol, že podľa jeho názoru by sa mala rešpektovať vôľa maloletého v najbližšom období. Vzhľadom na zistené skutočnosti v snahe o zmiernenie napätia v prežívaní dieťaťa v starostlivosti matky, sledujúc záujem dieťaťa, navrhol, aby bol umiestnený v prostredí, kde sa cíti v bezpečí a prijatý. Následne, aby sa eliminovali negatívne dopady na vzťahy úrad pristúpi k vydaniu odporúčania celej rodiny na vykonávanie opatrení SPODaSK zamestnancami Centra pre deti a rodiny Dobšiná. Všetci účastníci súhlasili s týmito opatreniami a boli ochotní spolupracovať.

3. Konajúci súd právne posúdil vec podľa § 365 ods. 2 CMP a uviedol, že z dôvodu ohrozenia zdravého psychického vývinu dieťaťa, ktoré by v starostlivosti svojej matky mohlo byť ohrozené, je nevyhnutné bezodkladne zabezpečiť maloletému dieťaťu ochranu. Z vyjadrenia psychológa RPPS vyplýva, že dieťa prechádza veľmi ťažkým obdobím, ktoré trvá už dosť dlho, odporučil, aby sa maloletý H. zdržiaval na mieste, na ktorom mu bude najlepšie, kde má oporu, citové zázemie a nevlývajú na neho žiadne negatívne faktory - teda u starej matky, ku ktorej maloletý mal záujem ísť. Stará matka maloletého počas rozhovoru na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava prejavila súhlas s tým, aby v prípade potreby prevzala osobnú starostlivosť o maloletého. Súd v záujme maloletého preto rozhodol neodkladným opatrením a maloletého H. dočasne zveril do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky s poukazom na zmiernenie napätia v prežívaní dieťaťa v starostlivosti matky a na eliminovanie negatívnych dopadov v rodine maloletého.

4. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka a navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a priznal jej náhradu trov konania. V odvolaní uviedla, že bolo zasiahnuté vážnym spôsobom do jej rodičovských práv, pretože maloleté dieťa mala vo svojej osobnej starostlivosti a bez relevantného dôvodu jej zo dňa na deň bolo odobraté a zverené do starostlivosti inej osoby - starej matky. Dieťa jej bolo odobraté napriek tomu, že žije usporiadaným životom a má vytvorené všetky vhodné podmienky na riadnu starostlivosť a výchovu dieťaťa. Nebol ohrozený život dieťaťa výchovou rodičov, ani matky. Žiadne, ani len dočasné pozbavenie rodičovských práv matke neprichádzalo do úvahy, pretože nikdy v starostlivosti o deti nepochybila, nezneužívala rodičovské práva akýmsi zanedbávaním potrieb maloletého dieťaťa, alebo iným zlým zaobchádzaním. Opak je pravdou, vždy bola a žila len pre svoje deti. Neexistovali a neexistujú žiadne skutočnosti pred nariadením neodkladného

opatrenia, ktoré by odôvodňovali dočasnú úpravu. Aj za stavu, že súd nezisťuje všetky skutočnosti pred jeho nariadením neznamená, že súd môže nariadiť neodkladné opatrenie len na základe umelo vytvoreného mylného názoru dieťaťa ovplyvneného inými osobami, že nechce s ňou byť, za asistencie osoby, ktorá je zaujatá voči nej v deň pojednávania. Absolútne neboli objasnené okolnosti, za akých vôbec sa maloletý H. stretol s bratom J., ktorý je navyše s ňou v konfliktnom vzťahu. Bez osvedčenia elementárnych základných skutočností nemohol súd prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému by sa mala poskytnúť súdna ochrana. Asistovaný styk s maloletým je vážnym zásahom do jej rodičovských práv, ako aj práv dieťaťa, keď starostlivosť o dieťa a jeho výchova je výsostným právom rodičov a dieťa má právo na rodičovskú starostlivosť, čo je garantované aj samotnou Ústavou SR. Je vážnym spôsobom znepokojená nad takýmto arbitrárnym rozhodnutím, pretože o dieťa bolo vždy riadne postarané. Ani samotný a svojvoľný názor maloletého vytrhnutý z kontextu, že dieťa domov nejde, nemôže znamenať tak závažný zásah odtrhnutia dieťaťa z jej starostlivosti, ktorá v ničom nepochybila, navyše, ak bol urobený v čase polročných prázdnin a v čase súdneho pojednávania, kde sa rozhodovalo o vyživovacej povinnosti zo strany otca za obdobie pred rozvodom manželstva rodičov. Celá tato záležitosť len vzbudzuje odôvodnené pochybnosti zmanipulovania dieťaťa proti nej, čo nemôže ostať nepovšimnuté. Neodkladným opatrením sa zasiahlo do rodinného života, do citových väzieb medzi samotnými súrodencami - dvojčatami - maloletým K. a maloletým H., ktorí zdieľajú teraz rôzne domácnosti a spolu sa stretávajú v škole. Bez osvedčenia a danosti nároku na takéto drastické rozhodnutie neboli dané dôvody, žiadna bezprostredne hroziaca ujma nehrozila. Obdobie predchádzajúce neodkladnému opatreniu nebolo konfliktné, a preto o to viac vzbudzuje pochybnosti o relevantnosti tohto rozhodnutia len na základe údajnej vzniknutej situácie, ktorá vyznieva absolútne nepresvedčivo a neobjektívne. Neodkladným opatrením sa dostala do situácie poškodzujúcej jej rodičovské práva. Apeluje na súd, aby jej bola poskytnutá náležitá právna a súdna ochrana, akékoľvek odlúčenie syna od nej prináša nenapraviteľné dôsledky, plynutím času sa poškodzuje a narušuje citový vzťah medzi rodičmi a deťmi. Každý deň je strata, ktorá sa nedá ničím nahradiť. Týmto rozhodnutím trpí a využije všetky právne mechanizmy na ochranu svojich práv, pretože nie je si vedomá, že by vo výchove pochybila. Nariadeným rozhodnutím sa narušili vzťahy medzi ňou a dieťaťom, nakoľko syn je už tak zmanipulovaný, že matku odmieta. Povinnosťou rodiča je aj vychovávať a skutočnosť, že obmedzila dieťaťu hry, aby sa viac venovalo učeniu, ju nemožno viniť za to, že chce, aby zo syna vyrástol schopný a samostatný jedinec. Bez jej súhlasu stará matka narušila už aj bežný každodenný cyklus zaužívaný, zrušila obedy syna v škole s poukazom, že on má mať domácu stravu, pričom mu to ona nevie zabezpečiť, neznesie žiaden komentár. Školské potreby dieťaťa balí stará matka do tašky s desiatou, ktorú posiela dokonca aj maloletému K., ktorý má desiati od nej. Aj toto dokumentuje nezdravý prístup a zasahovanie do rodičovských práv a aj týmto je znevažovaná ako rodič pred vlastným dieťaťom, čo je neospravedliteľné. Každý deň obmedzovania výchovy a starostlivosti o syna je porušením jej rodičovských práv. V každom prípade bude trvať na znaleckom dokazovaní, ktoré bude musieť byť vykonané čo najskôr. V ďalšom sa ostro ohradzuje, že by voči svojim deťom používala neprijateľné praktiky. Ide o umelo vytvorenú situáciu, ktorá ju poškodzuje, ale hlavne oberá o to najcennejšie, o svoje dieťa a bude sa brániť právnymi prostriedkami, aby o dieťa neprišla. V konečnom dôsledku nebolo súdom vyhodnotené ani jej rozsiahle písomné vyjadrenie zo dňa 27.1.2022.

5. Stará matka vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedla, že voči neodkladnému opatreniu nemá žiadne výhrady. Rozhodnutie súdu považuje za správne a adekvátne k situácii, ktorá nastala tým, že maloletý H. odmietol ísť k svojej matke a vyjadril sa, že si praje ísť k nej. Veľmi jej záleží na psychickom a duševnom zdraví maloletého H., ba aj jeho brata K. a vidí, že maloletý je u nej spokojný, učí sa, nemá s ním žiadne ťažkosti. Nie je pravdou tvrdenie matky, že by maloletého H. nabádala proti nej, alebo nahovárala ho na to, aby prišiel ku nej. Dieťa nemanipulovala a po pohovore maloletého H. na orgáne kurately súhlasila, aby bol u nej. Ako už uviedla, je o neho dobre postarané, je spokojný. S rozhodnutím súdu sa stotožňuje v celom rozsahu a navrhuje ho potvrdiť ako vecne správne.

6. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. S rozhodnutím súdu súhlasí, nakoľko podľa skutkových okolností sa maloletý H. vyjadril aj pred kolíznou opatrovníčkou a pred psychológom, ktorý s maloletým vykonal pohovor, že si najviac praje ísť k starej matke. Záleží mu na jeho deťoch a praje si, aby boli spokojné, a preto, ak si prial maloletý H. ísť k starej matke, rešpektuje jeho pranie, pretože vie, že v takejto situácii, kedy dieťa odmieta matku, je prvoradá záujem maloletého dieťaťa. Je pre neho prvoradá, aby sa maloletý upokojil a pokiaľ tomu na dobro veci prispieje jeho pobyt u starej matky, tak s týmto postupom súdu súhlasí. Má za to, že rodičovské práva nesmú byť radené nad záujem dieťaťa, ktorý je vážne ohrozený, a

to aj vtedy, ak ich má matka garantované ústavou. Ohradzuje sa voči tvrdeniam matky, že by maloletého nejako ovplyvňoval a štvá proti matke a vytváral tak umelo mylný názor u dieťaťa. To, že v ten deň, kedy dieťa odmietlo ísť k matke, bolo vytyčené pojednávanie rodičov o výživnom nijako nesúvisí s maloletým, že by bol ním nabádaný na odchod od matky. O úmysle syna nevedel, dozvedel sa to na pojednávaní rovnako ako prítomná kolízna opatrovníčka a aj matka. Rozporuje tvrdenia matky, že by dieťa malo byť manipulované, sú to len výmysly matky, ktorá je teraz v úzkych, keď sa obáva, že môže prísť o dieťa. Na jednej strane sa zasiahlo do rodinného života matky, ale ten nesmie byť stavaný nad záujem dieťaťa. Nezdravý psychický stav dieťaťa je v príkrom rozpore so záujmami maloletého dieťaťa, a preto aj neodkladným opatrením, ktoré sa nepáči matke, musí byť dieťa ochránené. Daný skutkový stav bol práve výnimočným prípadom, kedy neodkladným opatrením bolo dieťa zverené do dočasnej starostlivosti inej osoby. Rozhodnutie, ktoré sa matke nepáči, ešte neznamená, že je nezákonné. Musí poukázať aj na okolnosti od vydania neodkladného opatrenia. Ak matka tak bráni svoje práva a záujem dieťaťa, tak neodkladné opatrenie bolo vydané dňa 27.1.2022, pričom jemu bolo doručované a vyzdvihol si ho hneď. Matka si však rozhodnutie vyzdvihla až v priebehu plynutia 18 kalendárnych dní od uloženia zásielky na pošte. Dalo by sa uvažovať, že ak jej tak záleží na dieťati, tak by také dôležité rozhodnutie, voči ktorému sa odvoláva, mala prevziať hneď a nie ku koncu plynutia lehoty na vyzdvihnutie. Aj z toho by bolo možné vyvodit' skutočný záujem matky.

7. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že dočasné vyňatie dieťaťa zo starostlivosti matky v uvedenej krízovej situácii sa javilo ako jediná možnosť k upokojeniu situácie a k vytvoreniu priestoru pre intervenciu v rodine. Maloletý prežíval atmosféru v rodine matky ako psychicky neúnosnú záťaž, čo odôvodnilo jeho vyňatie, v opačnom prípade hrozilo uňho skratové konanie, útek z domu. Následne vydal odporúčanie na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ambulantnou formou v rozsahu 20 hodín. Odporúčaním je do práce s rodinou zapojený odborný tím CDR Dobšiná prostredníctvom psychológa a sociálneho pracovníka, ktorí poskytujú odbornú pomoc s cieľom podporiť rozvoj kompetencií a zručností, ktoré pomôžu obmedziť, alebo odstrániť negatívne vplyvy a formy správania dieťaťa, a tým prispieť k optimalizácii fungovania rodinného systému. Odborný tím začal vykonávať svoje opatrenia začiatkom mesiaca február 2022. ÚPSVaR Rožňava nespochybňuje na strane matky vhodné prostredie, alebo materiálo-technické vybavenie domácnosti, v ktorom sa dieťa doposiaľ zdržiavalo, a ktoré prostredie vytvorila matka tým, že sa odsťahovala zo svojej domácnosti do domácnosti svojho priateľa. Taktiež matka zabezpečovala starostlivosť o syna podľa svojich schopností a možností. Medzi členmi rodiny sú dlhodobo, hlboko rozvrátené vzťahy, čo dlhodobo negatívne vplyva na maloleté deti. Taktiež výchovné postupy sú diametrálne odlišné zo strany matky, starej matky, ako aj otca. Dlhodobo vedené súdne spory medzi rodičmi ohľadom úpravy výkonu rodičovských práv, rozvodového konania, konania o výživnom, konania o vyporiadaní BSM a vzájomná nevráživosť taktiež má negatívny dopad na maloleté deti. Uznesenie súdu prvej inštancie považuje za správne, ktorým je chránený záujem maloletého, ktorý má právo vyjadriť svoj názor, svoje želanie, vyjadriť svoje aktuálne prežívanie. Dôvody, pre ktoré maloletý odmieta svoju matku, sú nateraz predmetom intervencie odborného tímu. Podané odvolanie matky voči uzneseniu je pochopiteľná reakcia rodiča, ktorý s takýmto postupom nesúhlasí, taktiež je nepochybné, že matka môže trpieť vydaným rozhodnutím, tak ako to v odvolaní uvádza. Vypočutím maloletého aj prostredníctvom psychológa je ale zjavné, že vo svojom prežívaní trpelo aj dieťa, a to práve v starostlivosti matky. Zo samotného odôvodnenia odvolania matky je zrejmé, že matka nepripúšťa žiadne svoje pochybenie, pre ktoré daný stav vznikol, kedy dieťa odmietalo ísť domov k nej a z možných rôznych dôvodov necítilo v osobe matky podporu, pochopenie a necítilo k nej dôveru. Ďalej matka v samotnom odôvodnení napríklad uvádza, že najstarší syn J. sa jej mal vyhrážať zabitím, čo môže vzbudzovať taktiež podozrenie, že nejde o zdravé rodinné prostredie, ale o prostredie, kde negatívne vzťahové väzby môžu spôsobovať ohrozenie dieťaťa. Pravdovravnosť maloletého syna H., ktorú matka spochybňuje, alebo jeho sklon ku klamstvám môže svedčiť taktiež o nevhodnom výchovnom pôsobení. Záverom sa matka v odvolaní ohradzuje aj voči postupom orgánu SPOD a SK, ktorého cieľom nie je vyňatie dieťaťa z jej starostlivosti, ale snaha poskytnúť pomoc maloletému, ochrana najlepšieho záujmu maloletého a eliminovanie negatívnych javov z prostredia, v ktorom žije, ktorých dopad na jeho prežívanie môže viesť u dieťaťa ku skratovým konaniam.

8. Matka v odvolacej replike k vyjadreniam otca, starej matky, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava uviedla, že zotrváva na stanovisku a nariadené neodkladné opatrenie je zásahom do jej rodičovských práv a v žiadnom prípade nesleduje záujem dieťaťa. Napriek všetkým vyjadreniam, ani z jedného vyjadrenia nevyplýva skutočná príčina takéhoto radikálneho rozhodnutia, ktorým sa zasiahlo

do jej práv a do života dieťaťa. Z vyjadrenia nevyplýva, aké zistenia sociálnej kurately viedli úrad k podaniu návrhu na dočasné odňatie dieťaťa z jej starostlivosti. Nebolo a nie je ničím novým, že na súde sa vedú konania, ktoré mohli byť dávno vyriešené, nebyť nezbavovania sa rodičovských povinností zo strany otca, či už ohľadom stykov, platenia výživného a podobne. Ohradzuje sa, že by do sporov akokoľvek zahŕňovala svoje deti. Práve naopak, vždy ich viedla nezávisle od sporov k rešpektovaniu rodičov, ako aj starej matky. Prejav vôle dieťaťa - odmietnutie ísť domov, nebol vyhodnotený v kontexte najlepšieho záujmu dieťaťa. Nie vždy je pravdou, že vyjadrenie dieťaťa je v súlade s jeho najlepším záujmom, najmä ak ide o vyjadrenie bez hlbšej analýzy maloletého v nízkom veku. Vôľa a názor dieťaťa za situácie, ak sa matka o dieťa normálne stará, nemôže byť dôvodom tak radikálneho rozhodnutia aj keď dočasného odňatia dieťaťa matke. Dňa 24.3.2022 bola vykonaná návšteva sociálnej kurately v jej bydlisku na jej žiadosť, aby sa už niečo riešilo a vykonali sa šetrenia tak aj u otca, ako aj starej matky. Sama žiadala, aby bolo nariadené čím skôr znalecké dokazovanie ohľadom starej matky, či je vôbec spôsobilá aj na dočasnú starostlivosť o maloletého, čo odobrila aj kuratela. Je potrebné uviesť, že predmetom šetrenia boli podmienky na strane matky, ktoré úrad vyhodnotil ako vhodné prostredie a tiež materiálno-technické vybavenie jej domácnosti, v ktorom sa dieťa zdržiavalo a garantovalo a garantuje aj dnes ideálne podmienky pre harmonický vývoj. V domácnosti neexistovali žiadne konflikty, naopak rodina žila a žije harmonicky a deti sú zároveň aj vychovávané k zodpovednosti a slušnosti. Spolu s druhom boli vždy ústretoví pri riešení aj detských, ako aj teenegerských problémov. To však neznamená, že ide o konflikt rodiča s dieťaťom, ale je a vždy bude rozdiel vo výchove rodiča a starého rodiča, ktorý má k dieťaťu uvoľnenejšie metódy výchovy. Už dnes je diametrálny rozdiel medzi výchovou maloletého K. a maloletého H.. Rozdiel vo výchove starej matky vo vzťahu k maloletému H. je dnes taký, že nemusí nič robiť, má zrušené obedy v škole, desiate robí stará matka, balí mu tašku, svoj čas nadmerne trávi virtuálnymi hrami u starej matky, túla sa vonku po meste s kamarátmi bez dozoru. K vyjadreniu sociálnej kurately vo vzťahu k plnoletému J. a rodinnému zázemiu uvádza, že toto negatívne prostredie nikdy nebolo a nie je u matky, ale tam, kde žije posledné tri roky. Najstarší syn J. u nej nežije približne od roku 2020 a v takomto prostredí žije teraz maloletý H., ktorý matku, ale už aj svojho brata K. a druhú matku odmieta. Je neskutočné, že od nariadenia neodkladného opatrenia je obmedzená v styku so synom, za situácie, keď v ničom nepochybila, a pýta sa, dokedy tento nezákonný stav bude pokračovať.

9. Matka pred rozhodnutím odvolacieho súdu doručila doplňujúce vyjadrenie, v ktorom zopakovala svojú argumentáciu.

10. Ďalšie vyjadrenia doručené neboli.

11. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP a dospel k rovnakému právnomu záveru ako súd prvej inštancie, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia na základe návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rožňava v súlade s ustanovením § 365 CMP.

14. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie považuje za potrebné dodať, že prostredníctvom ustanovenia § 365 CMP sa má poskytnúť maloletému dieťaťu bezprostredná, tzn. okamžitá ochrana v situácii, keď sa ocitne vo vážnom ohrození alebo narušení života alebo zdravia, či priaznivého vývoja v dôsledku toho, že sa ocitne bez akejkoľvek starostlivosti. Ide o ďalšie z okruhu neodkladných opatrení, ktoré sú vymedzené v režime Civilného mimosporového poriadku, keď sa špeciálnou úpravou zvyrazňujú jednak osobitné predpoklady pre ich nariadenie, ako aj lehoty, v ktorých je súd povinný o takýchto návrhoch rozhodnúť. Predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 365 CMP je stav, keď sa maloletý ocitne bez akejkoľvek starostlivosti alebo jeho život, zdravie a priaznivý vývoj je vážne ohrozený alebo narušený. O uvedené prípady ide napríklad v prípade opustených detí bez toho, aby im bola poskytnutá akákoľvek starostlivosť,

prípadne, ak nastane tragická udalosť, ako napríklad úmrtie rodičov a podobne alebo v prípade, ak osoby, ktoré zabezpečujú starostlivosť o maloleté dieťa, vykonávajú túto starostlivosť nedostatočne, v dôsledku čoho je vážne ohrozený alebo narušený život, zdravie alebo priaznivý vývoj dieťaťa a je potrebné okamžite dieťa z tohto prostredia vyňať. Rozlišovacím elementom medzi neodkladným opatrením v zmysle predmetného ustanovenia a neodkladným opatrením podľa § 367 CMP je existencia nevyhnutnosti okamžitého zákroku v prípade, že maloleté dieťa sa ocitne bez akejkoľvek starostlivosti, alebo hrozí závažná hrozba alebo narušenie jeho života, zdravia, prípadne priaznivého vývoja. Vážnosť situácie, v ktorej sa dieťa ocitne, je potrebné pritom riešiť nielen bezodkladne, ale okamžite, teda hneď v danom momente. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia musí teda popri všeobecných náležitostiach obsahovať aj existenciu predpokladov podľa § 365 CMP. V tomto smere je potrebné dodať, že s poukazom na lehotu, v ktorej musí súd rozhodnúť o takomto návrhu (24 hodín), nie je možné, aby si zabezpečil podklady pre verifikáciu tvrdení v návrhu a eventuálne z úradnej povinnosti nariadil neodkladné opatrenie podľa § 367 CMP alebo § 325 ods. 1 CSP.

15. K odvolacej argumentácii matky odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je založené na výsledkoch dokazovania, na závere o skutkovom stave a ani na právnom posúdení veci, nepredstavuje samo osebe výsledok procesu, v priebehu ktorého by súd zvažoval aké dôkazy vykoná, ako ich bude hodnotiť a aké skutkové zistenia z nich vyvodí, preto jediným relevantným podkladom pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sú údaje a informácie obsiahnuté v spise, predovšetkým v návrhu a listinách predložených navrhovateľom, prípadne inými účastníkmi konania. Neobstoja preto odvolacie námietky matky o nesprávnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie, ku ktorým mal dospieť na základe vykonaného dokazovania, či námietky týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia veci.

16. Odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade bola preukázaná potreba okamžite upraviť pomery účastníkov, pretože bola osvedčená danosť práva a bolo jednoznačne preukázané, že nariadenie neodkladného opatrenia je vydané za účelom ochrany fyzického a psychického zdravia maloletého H. jeho dočasným zverením do starostlivosti starej matky. V súvislosti s odvolacími námietkami matky odvolací súd pripomína, že neodkladné opatrenie je opatrením dočasnej povahy, ktoré nestanovuje konečnú (definitívnu) úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu. Podľa odvolacieho súdu je evidentné, že primárnym cieľom nariadeného neodkladného opatrenia v posudzovanej veci je ochrana najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa ako prvoradého hľadiska chráneného č. 3 Dohovoru o právach dieťaťa. Aj napriek výhradám matky sa konajúci súd preukázateľne usiloval o upokojenie vypätej situácie, elimináciu vzniku konfliktných situácií medzi maloletým dieťaťom a matkou, ako i ostatnými členmi rodiny, ale predovšetkým o stabilizáciu psychického stavu maloletého. Skutočným dôvodom na ingerenciu súdu do pomerov účastníkov preto nebolo (iba) správanie či konanie matky, ale išlo o reakciu na eskalujúci vývoj v rodine a psychické rozpoloženie maloletého, ktorý s plačom a úzkostným stavom odmietol ostať s matkou. To, že príčina tohto stavu maloletého dieťaťa a dôvody jeho postoja neboli objasnené a že do úvahy teda môže prichádzať aj pravdivosť tvrdení matky, vyžaduje vykonanie náležitého dokazovania, čo však prekračuje rámec konania o neodkladnom opatrení. Námietka matky, že nebola preukázaná potreba jeho nariadenia a pri rozhodovaní súd prihliadal na vôľu maloletého, ktorý mal byť manipulovaný, je tak s ohľadom na uvedené, celkom irelevantná, keďže povinnosťou konajúceho súdu bolo ihneď reagovať na vzniknutú situáciu a poskytnúť ochranu najlepšiemu záujmu maloletého dieťaťa. Uvedenému majú napomôcť aj opatrenia úradu smerujúce nielen k odhaleniu príčiny správania maloletého, ale aj obnoveniu rodinných vzťahov za účasti všetkých rodinných príslušníkov. Odvolací súd uzatvára, že závery súdu prvej inštancie premietnuté do napadnutého uznesenia nie sú svojvoľné alebo v zjavnom rozpore, či nesúlade s platnou právnou úpravou, pričom jeho odôvodnenie je primerané tomu, že ide o rozhodnutie o neodkladnom opatrení. Odvolací súd tiež dodáva, že ak dôvody, pre ktoré bolo nariadené neodkladné opatrenie, pominú, súd môže aj bez návrhu účastníkov konania zrušiť už nariadené neodkladné opatrenie.

17. Vzhľadom na uvedené odvolací súd napadnuté uznesenie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil a podľa odseku 2 tohto ustanovenia sa stotožnil s jeho odôvodnením.

18. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (§ 396 CSP v spojení s § 52 CMP), keďže v konaniach podľa CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, pričom odvolací súd nezistil žiadne okolnosti nasvedčujúce tomu, že by ich priznanie bolo spravodlivé (§ 55 CMP).

19. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 3 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).